

Передплата

за «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор
на пів року . . . . . 10 кор
на чверть року . . . . . 5 кор
на місяць . . . . . 1-70 кор

За границею

на цілий рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Недомаганя і хиби наших економічних заходів.

Нераз уже зазначувано сю вірадну прояву, що серед руского народу бачимо в останних роках доволі живий рух на економічнім полі, змагане до скупленя і подвиженя власних сил і до піддержуваня своїх людей і своїх інституцій на тим полі. Ся проява тим віраднійша, позаяк наша суспільність у великій часті або попадає в зневіру і не має снаги зірвати ся до якоїсь рішучої, реальної роботи, або звикла виглядати помочи від когось иншого, замість держати ся давного народного погляду: «роби небоже, то й Бог поможе!» і новочасного змаганя всіх культурних народів до «власної помочи». В «Руслані» нераз обговорювано сі справи і вказувано на приклади і взірці чужих або сусідних народів, от хочби й у Чехів, котрі як раз на тим полі показали ся митцями, і покликком «свій до свого» осягнули поважні висліди й успіхи.

У нас від якогось часу також гомонить сей оклик «свій до свого» і недавно відозвав ся директор «Народної Торговлі» п. Нагірний в «Ділі» в тим напрямі в статі «Дбаймо про себе». Справедливо докоряє він рускій суспільности, що не пособляє як би належало заходам около розвитку ремесла і промислу нашого, що не піддержує як слід своїх купців, ремісників і промисловців, а таким способом не можемо витворити в нашім народі сеї середньої верстви суспільної, котра могла би по містах і місточках стати підвалиною нашої силі і наших відродін по містах. Виказує п. директор, що наша суспільність допомагає до того, що Анфельґрینی і т. п.

купують за наші гроши каменіці, а наші ремісники, купці, промисловці, наші малярі, золотарі і т. п. нидіють і бідують. Вказує і на недостачу здивеня нашого крамарства, що неперечно причинилоб ся до подвиженя і скріпленя сего стану, котрий може стати підвалиною купецкої верстви у Руснів.

Неперечно богато правди сказав п. Нагірний, боже богато вини спадає в тим на нашу суспільність. Але не доповів усеї правди, не виказав хиб також другої сторони, про котру говорить. А щоби можна направити сі домаганя і хиби нашої суспільности, треба їх пізнати в цілости, з усіх боків. Треба також сказати, що й ті промисловці, купці, ремісники, малярі і т. д. і т. д. також не є зовсім без вини і в тим треба глядіти вчасті сих причин, для чого поклик «свій до свого» у нас в значній часті ще не ввійшов в житє. Ми не можемо ще зрозуміти сего, що у наших народів давно переводить ся в житю, що іменно in Geldsachen hört alle Gemüt leicht auf, наша суспільність не перевела ще у себе в дійсність поговорки «любім ся як брата, але рахуймо ся як жида». У нас в купецких і фінансових справах все ще відкликують ся звичайно до патриотизму і одиноким аргументом часто остає лише се, що «має сей гріш піти в жидівску або чужу кишеню, то ліпше, нехай піде в руску». Се безперечно гарна засада, але, як сказано в купецтві, в фінансових операціях се не вистарчає. Наш купець, промисловець, ремісник і так повинен передовсім зрозуміти, що він лише добрим товаром приєднає собі покушника. Повинен також тямити, що дрібним зиском, а великим збутом осягне більші успіхи, як домаганем

відразу великого зиску. Я не хочу тут наводити подрібних прикладів і фактів, а маю їх подостатком, щоби докзати, що і наші ремісники, промисловці, купці, не виймаючи і «Народної Торговлі» чимало самі винні, що поклик «свій до свого» ще мало ввійшов в житє. Пан Нагірний дорікає руским крамарам, що они шибають ся по жидівських торговлях за всякою дешевизною, а не купують в «Народній Торговлі» і покликкує ся, що неправдивість наріканя руских крамарів на «Народну Торговлю» неодному вже доведено і жалує ся, що крамарі не зорганізували ся в одну спілку. Я признаю, що богато в тим правди і справедливого докору. Але я міг би також докзати, що й «Народна Торговля» не є зовсім без вини, бо я сам мав нагоду чути від одного визначного функціонера сеї інституції, що «Народна Торговля» не має інтересу пособити крамарству і піддержувати єго розвиток. Се чудний погляд, але не жаль правдивий!

Наші купці, промисловці, ремісники, малярі і т. д. повинні також тямити, що треба й їм іти за європейским поступом, що й тут велику вагу має наука, праця, пильність, ошадність, що й їм треба користувати ся досвідом і прикладом наших культурних народів на полі економічної діяльности, що й тут треба отрясати ся з тих недомагань і хиб, які так загніздили ся в нашім народі, а тоді певно дійдемо до инших успіхів і вислідів. Отже коли накликуємо руску суспільність, щоби горнула ся до своїх купців, промисловців, ремісників і т. д., впливаймо, як і де лише можливо, щоби і ті останні так вели ся, щоби руска суспільність не лише з патриотизму, але і з чисто економічного

10

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена Михайловою премією 1905 р.)

(Дальше).

Коло самого Микуди звивав ся якийсь старий, уже сивий козак. Щось йому у роботі Микуди не сподобало ся і він промовив:

— Ти клади землю не так, а ось як! — і показав йому.

— Не дивуйте ся, діду, що не знаю; я ще такого не робив.

— Ти, бачу, не наш? Ноша в тебе не наша. Хоч і зовсім козак, та чуб не так.

Микуда оповів йому коротко свої пригоди.

— Шкода тебе, хлопче! — пожалував дід Микуду.

— А як ви думаете: виратуємо ся звідси, чи ні?

— Я гадаю, що ні! — відповів козак. — Ти не бачиш, скільки їх там? Сеж ціле військо турецьке! Обступили нас з усіх боків і ми не порадимо.

— Прийдець ся піддати ся? — спитав ся Микуда.

— Піддати ся? — спитав ся дід і видивив ся на Микуду. — Зелений ти, бачу! Гадаєш, що пожалують нас, коли піддамо ся? Позрусують голов, як капусті. Ні, синку, коли силою не пе-

ребмо ся і не оборонимо себе, то ласки від Турка не сподіваймо ся.

— А не красше би нам вернути ся в ліси й утечи, коли рада не дамо? — питав ся далі Микуда.

Дід не міг начудувати ся Микуді, як мало він розумів діло, але пояснив йому, в чім річ.

— Ні — каже — не красше нам утікати, бо одно: треба нам до своїх вертати ся над Дністер, а друге: Турки, коли ще не є по нашим боці, то ось, надій ся, небавом надійдуть і з ліса. Не пустять нас. А окопи робимо на те, щоб дармо не померти, не піславши хоч з кількох Турків із чорту.

У тій самій хвилині, як козак се казав, за Прутом гримнуло і куля, перелетівши Прут, впала трохи не на голову його. Однак не поділила його тільки застрягла в землю. Микуда аж відскочив, а козак тільки скрикнув: Чи бачиш, як виміряв! Та й здоровеннаж куля, як малий гарбузик! Ну, нічого, не бій ся, хлопче; козак з бідю, як риба з водою. Хоч ми й загинем, та козацькому роду нема переводу.

Легко було кавати таке старому козакови, що, хоч може роскоші і не завнав, та доволі важив ся; та не так легко було слухати таку бесіду молодому Ярошенкови, що тільки збирав ся жити і ще так недавно думав, що буде щасливий. Слова козака зовсім позбавили його надії на ратунок і він постановив собі також дорого продати своє житє. Замовк і копав далі окоп.

Перед полуднем широкий, чотирикутний майдан, у котрім крутили ся дві сотні козаків, був уже прочищений і обведений з усіх боків окопами. В однім куті стояли коні, що везли передше вози; кругом попри окопи розложили ся козаки, готові до боротьби. Сюди знесено і харчі з возів, що лишили ся над рікою. На окопах тут і там стояли вартіві, а один виліз аж на бука, щоби бачити поза Прут. Моркотун вернув ся зі своїми товаришами в обоз і так усі були вже при купі. Почали харчувати, бо ще з вечера нічого не мали в роті.

Ярошенко з Логофетом присіли єя в однім кутку окопа, де вже сиділа громадка козаків і кілька чурів, визволених з рук опришків. Чури оповідали, що послали коні по сїм боці Дністра коло Хотина, коли Бернавський з опришками напав на них несподівано, кількох убив, з трицять забрав живцем у неволю, а до того і всіх коний забрав. Під Хотином було тоді — тому з десять днів — уже кілька польських полків з гетьманом Ходкевичем і розмірювали та копали окопи. Однак більша часть війська сиділа тоді у Жванци і в Бразі по тім боці Дністра; тепер вони вже мабуть переправили ся під хотинський замок.

Козаки тимчасом жалували ся, що Бородавка, козацький гетьман, так необачно вислав їх чату; а тож погибель очевидна: доокола вже вся сила турецька — якжеж кількисот людей оборонить ся против тисячів?

Розмову перебивали вистріли з гармат

становища не могла їх обмінати і до них горнула ся. Дбаймо отже і про те, щоби ті хиби і недомогання, які є ще в нашій купецтві, ремеслі, промислі направити і усунути, а тоді певно двигне ся наш нарід і дійде до красної долі.

Олександр Баранський.

Політичний перегляд.

В державній раді вела ся вчера дальша дискусія над наказом реїновання цукрових буряків. При кінці засідання прийшло до бурливих сцен між Всенімцями а президією з наголи інтерпеляцій в справі чесько-німецьких переговорів. Слідуюче засіданє назначено аж на понеділок на 3 год. пополудни.

В справі концесій для польської мови в школах Конгресівки розіяла всі мрії Поляків депеша міністра просвіти генерала Глазова, яка звучить: На засіданю комітету міністрів порішено одногласно відкинути всякі претенсії. Що дотичить викладу польського языка на тійже польській мові, то хотія ся квестія не стрітила енергічного опору, порішено однак відложити децизію до часу познакомлення (?) членів комітету з матеріялом сеї квестії і необхідними інформаціями. Ученик в VII і VIII класі, які не станули на визванє, належить уважати за звільнених по мысли постанов спеціальної комісії. Жидів і Росіян належить покарати о степенє вище. — Глазов.

Німецький цісар на пароході «Гамбург» гамбурско-американського товариства і в супроводі кружяка «Фридрих Кароль» прибыв до Лізбони вчера пополудни о 3 год. Місто прибрало торжественно, привітанє було величавє. Сій подорожі приписують великий політичний вплив на піренейскім півострові і наперекі рФранції приносять великі овації Вільгельмови II, як представителєви «великого німецького народа», який найбільше причинив ся до здвигнення новочасної культури.

Жовтий побідник оглядає ся за союзниками, з якими міг би найліпше використувати свої военні успіхи. Найвпливовіша токійська часопись «Асай шімби» заявила без обиняків, що японсько-англійський союз треба не тільки відновити на дальше, але і поширити єго підстави. «Тайме» радісно підхопив сє гадку японського органу і виводить в передній статі, що англо-японський союз був би заворукою мира на далекім Сході і взагалі в цілій Азії. «Жадна держава в світі — пише Times — жадна комбінація кількох держав не відважила би ся на визванє англійської фльоти, пануючої на азійських водах в злуці з японською сухопутною армією, завше готовою до співділання з нею. Грізьби під адресою Хін, Індій, Афганістану, Персії, устали би раз на завсїгда. Політика «отвертих дре-

рий» в торгівлі зискала би також тревалі підстави. Японсько-англійський альянс повинен бути утворений на тих самих основах, щоросійско-французкий альянс, з сям тільки додатком, що кожда держава, яка згодила би ся на основні услівя альянсу, могла би вступити до него.

Япансько-російська війна.

Положенє.

Ген. Лєневич дуже маломовний. Єго рапорти звучали стереотипно: Про борби я не одержав жадних справоздань. Тепер вже устали і такі комунікати, а може їх не пересилає телеграфічна агенція, бо они є радше запереченєм всяких комунікатів. Також і кореспондентів видалив ген. Лєневич і наказав приймати якінебудь вісти від них. Тож в виду сего майже жадних вістий про положенє в Манджурії нема. Тільки англійські дневники розказують, що Японці посувають ся скоро в двох колюмнах: одна іде на Харбін, друга на лінію сибірського залізничного шляху поза Кірін і старають ся впередити цофачоу єя російську армію, щоби заатакувавши Харбін перебити концентрацію війск, а перераваши залізничий шлях, унеможливити транспорт війск до Владивостока. Ген. Лєневич сам прибыв був на кілька днів до Харбіна, щоби перевести лично скоршу евакуацію Харбіна з цівльного населеня, дальше ранних і авґментаційних маґазинів. Евакуація відбуває ся в великій часті рікою Сунгарі на північ. Однак Японці намірають — як запевняють англійські дневники, — скорше бути в Харбїні, чим буде можлива цілковита евакуація. Богато помагають Японцям оружні ватаги Хунхузів і Моголів, які стають під провід японських офіцарів і за обіцяний жолд ведуть підїздову війну на власну руку і власними средствами. В сєй спосіб російська армія є довкола окружена жовтим ворогом і цофас єя серед безнастанного занепокоєня і тревоги.

Пересадні вісти.

Як завсїгда було в сїй війні, так і тепер кольпортують в прасі деякі пересадні вісти, які можна що найменше назвати — передчасними. Твердять іменно англійські дневники, що одна японська колюмна іде прямо на Ціцікар і в сїй точці хоче перервати залізницю і здержати присилку всяких підмог в війську і военнім матеріялі до Харбіна. Ціцікар лежить 250 кілометрів на північний захід від Харбіна а залізничий шлях на сїй простороні іде в прямій лінії понад саму хінську границю. Отже по перше, Японці мусіли би від своїх теперішних позицій, які не сягають поза Чанчун, зробити яких 400 кілометрів безпутної дороги, обходячи Харбін, а по друге цілу єю дорогу мусіли би перейти по

хінській території. Се було би вже надто очевидним нарушенєм хінської нейтральности, щоби Японці зважили ся на таке. — Про морські операції донесли були льондонські дневники, що губернатор острова св. Маурікія, який лежить на Індійскім океані на Схід від Мадаґаскару, зателефонував до англійського правительства, що на 800 морских миль на полудне від Цейлона збула єя морська битва передної сторжи фльоти Рождественського з ескадрою адм. Тоґо. Самі Росіяни мали рзпочати битву, а по дуже завзятім бою два великі російські кружяки: «Наварин», «Сісой Вєлікой» пішли на дно. Однак єя поголоска вже тим самим є неправдоподобна, що фльота Рождественського, яка до недавна єще була коло Мадаґаскару, ані не мала можности ані навіть жадної ціли загаяти єя так далеко на північ. Правдоподобний курс російської фльоти поведе попри береги Австралії, отже Рождественський зовсім навіть не появить ся в тих сторонах, де тепер мав стратити два зі своїх найзватїйших кораблів.

Красвий Союз кредитовий в році 1904.

(Конець).

V.

Розвій руских товариств кредитових.

Чисельно представляє ся розвій руских стоваришень кредитових ось так:

В р. 1898 було стоваришень	12
" 1899 "	17
" 1900 "	25
" 1901 "	36
" 1902 "	43
" 1903 "	53
" 1904 "	74

З тих залежить до «Красвого Союза Кредитового» 67 стоваришень кредитових (а два товариства кредитові перевестовані). Реєстрованих стоваришень промилових належало 7 до «Красвого Союза кредитового».

Розвій маєтковий стоваришень виказаний окремо.

VI.

Люстрації і ревізії стоваришень.

В р. 1904 перевів «Красвий Союз кредитовий» 19 люстрацій стоваришень, а «Красвий Союз ревізійний» перевів 11 ревізій стоваришень та Банк красвий перевелю люстрації тих стоваришень, що користали з єго кредиту. Вислід люстрацій Банку красвого був взагалі корисний, при чім піднесено хосєнну діяльність руских інституцій кредитових для населеня хліборобского.

VII.

Організація стоваришень.

«Красвий Союз кредитовий» уділяв завсе

з того боку Прута, але турецькі пушкарі очевидно не бачили у лісі обозу і стріляли на осліп. Кулі не долїтали звичайно до обозу і падали на землю між корчі, або навіть у Пруг. Дехто з козаків так мало журился сами вистрїлами, що спав преспокійно в окнах, мов дома. Тільки сотник Проскурєнко ходив по обозі та оглядав окопи із середини і з надвору, казав їх ще де куди поправити та дивив ся зпоміж корчів на Прут. Побачив не багато, бо дерева закривали вигляд і знову походжав поміж козаками. Вартовий з верха бука не подавав також ніяких новин: казав тільки, що Турки залягли все поле за рікою і спочивали; лише частина їх пушкарів стрїляла на козаків мов для іґрашки.

В полудне припекло сонце; промінї його пробивали ся почерез листє в обоз та перескакували по постатях козаків, що втомлені лежали зі своїми самопалами і шаблями на землі. Гамір між ними щораз затихав; ніхто з них і не думав стрїляти, бо шкода було марнувати порох — і так ворога з ліса не видно, а за рікою не досягнеш — усі немов дрїмали. Коли гармати замовкли і луна затихла в лісах, чути було, як у промінях сонця гралася і брєніли мушки і як над рікою скиглили риболови. Десять колись озвав ся котрий козак, инший вставав із землі і на приказ сотника виходив з другим козаком у ліс подивити ся, чи не надходить звідки яка біда; вартовий влязав з бука і ка-

зав, що шкода дивити ся, красше спати — нудно було цілій громаді. А Турки стрїляли дальше, мов єсу давали і кулями шукали людей у лісі.

Так пролежали козаки спокійно аж до вечера. Із турецьких куль тільки одна заблукала ся якоєсь в обоз і вбила коня — чоловік не погиб ні один. Під вечер усе втихло; гармати зовсім замовкли. Козаки сподївали ся знов нападу з ліса, але не наваж вїхто; лише вартові помітили, що по лісі подалєки від обозу свують ся поодинокі Турки і шукають видко вигідної дороги, котрою вночі або франці могли би напасти більшою силою на козаків.

Але і ніч минула спокійно, ніхто козаків не займав. Тільки, доки місяць єсвітив, чути над Прутом гамір, очевидно частина турецького війська переправила ся на сєй бїк ріки. Козаки не важили ся виходити з окопів, де їм було ще найбезпечнїйше, і ждали. Отсе вижиданє мучило всіх більше, як боротьба; ніхто не міг спокійно заснути; всі слухали, чи не почувють чого у лісі, чи не впадуть на них хмарою Турки. І тільки коли місяць зайшов, а в лісі зовсім єтемило ся, дехто задрїмав на хвилину.

Ярошенка сон не брав ся. Він відзвивав єя час до часу до свого товариша Логофєта. Логофєт відповідав єловом двома і обидва потім довго мовчали та думали кождий свою думу. Ло-

гофет, котрого дїд був колись справді молдовським Логофєтом, через що і всю родину прозвали Логофєтами, був маючим мїщанином; мав жінку і діти; польська чата зловила його на торзі — і він тепер так само, як Ярошенко, не знав, що з ним далі стане єя. Кождий, хоч і не радо, годив ся з думкою, що може того дня, який ось наставав, уже не переживє.

Вид Логофєта дізнав ся Микула, що польська чата справді забрала його родину. Матір і жінку і дитину Микула були би пустили, але старого Ярошенка, Логофєта і Дєрона, котрого пияного чата зловила також на улиці, за візащо не хотїли пустити; вели для язика під Хотин. Родина Ярошенка ще проводила старого батька до Прута, плакала, благала, — не помогло. Над Прутом уже думала родина розстатися із старим Семєном, коли ненадїйно уночі напали на чату опришки. Що далі стало ся з Ярошенками і Дєроном, Логофет не знав. Знав тільки про себе, що грїшми, які мав при собі, ублагав опришків, щоби не продавали його Туркам. Вони його й не повели зараз я другими бранцями за Пруг, але й не пустили домів, тільки забрали разом з иншими бранцями, з польськими чурами. А тепер один Бог знав його дальшу долю.

Досєвіта уже кождий козак був на своїм місци в окопі. Микула поклав свою рушницю на наспя і дивив ся в нїз на корчі перед собою; коло нього лежав Логофет, що від козаків ді-

безплатної помочи і поради при закладанню стоваришень та видав наклад статутів для стоваришень: зареєстрованих з необмеженою порукою (Райфайзенек) товариств кредитових, стоваришень зареєстрованих з обмеженою порукою і «Руских народних Домів», зареєстрованих стоваришень господарських з обмеженою порукою, що мають обнімати цілу організацію економічну по громадах.

Задля одноцілої і правильної організації кредиту в краю війшов «Краввий Союз кредитовий» в зносини з Банком краввим і польским Союзом, та дав почин до видання звірцевого статута для всіх стоваришень кредитових в краю.

Взагалі організація наших стоваришень кредитових обняла доси всі головні точки окружних осередків та належить змагати до розширення її по всіх повітах і громадах.

Рахунок оборотовий за рік 1904 представляє ся ось так:

ПРИХОДИ.		К. с.
1. Фонд резервий		595-88
2. Вплачені уділи		9.165-75
3. Вкладки до обороту		867.039-75
4. Сплата скриптів		40.580-—
5. Сплата векселів		312.898-28
6. Побрані відсотки		56.997-94
7. Зворот коштів адміністрації		1.781-10
8. Льокації фонду оборотового		493.555-13
9. Позички затяжені		13.000-—
10. Недвижимости		123-48
11. Зворот коштів спору		729-24
12. Спец. резерва страт на позич.		263-34
13. Друки для товариств		1.444-79
Разом		1.798.174-69

РОЗХОДИ.		К. с.
1. Цінні папери фонду резерв.		339-44
2. Виплачені уділи		1.226-00
3. Звернені вкладки до обороту		643.444-48
4. Позички на скрипти		10.526-—
5. Позички на векслі		313.781-13
6. Виплачені відсотки		33.055-79
7. Кошти адміністрації		14.828-72
8. Льокації фонду оборотового		623.888-88
9. Сплачені позички банкові		33.000-—
10. Зиск з р. 1903		3.751-39
11. Недвижимости		96.578-26
12. Кошти спору		640-02
13. Спец. резерва страт на позич.		263-34
14. Друки для товариств		2.567-12
15. Інвентар		168-78
Разом		1.783.129-44
До того приходи		1.798.174-69
Загальний оборот		3.581.34-13

Білянс «Краввого Союзу кредитового» за рік 1904 представляє ся ось так:

	ПАСИВА	АКТИВА
	К с	К с
З рахунку уділів	65.728-76	

став якусь зайву шаблю. Безодужні чурі сиділи в ровах, готові помогти хоч друкками.

Ждали доволі довго, поки сонце зійшло. Тоді зачули в низу понад Радавцем спершу невизначний шелест, а там потім і тупіт. Не минуло багато часу, як з того боку з поміж корчів під горб, де був обоз, стали лізти яничари.

— Не стріляйте скорше, поки зовсім близько не підлізуть під окопи, а тоді разом! — приказував сотник.

Яничари збирали ся між корчами і загнували лавою кинуті ся на окопи та взяли їх відразу приступом. Микула бачив виразно, як ті, що вихопили ся наперед, приставали і ждали на інших, і як потім усі стали бити, о скільки поволонили корчі і стрімкий горб. Голозний крик «Аллаг!» залунав по лісі.

— Стривай! не пали ще! — крикнув сотник зараз за Микулою.

Микула справді уже трохи не вистрілював. Такий був нетерпеливий. Вимірив рушницю в одну купу яничарів і ждав. Ті вже підійшли не більше, як на яких кількадесят кроків і з нереском їхали ся наперед.

(Дальше буде).

„ фонду резер.	2.635-55	
„ вкл. до обор.	980.000-84	
„ відсоток, побран. на 1904	3.631-10	
„ спец. резерви страт на поз.	799-—	
„ зисків і страт	4.104-18	
„ каси готівка	15.273-23	
„ векселів	689.400-66	
„ скриптів	103.225-—	
„ інвентаря	700-—	
„ цінних паперів ф. резерв.	2.371-53	
„ льокації ф. оборотового	137.449-55	
„ льокації спеціальної резерви страт на позичках	799-—	
„ коштів спору	133-09	
„ друків для товариств	2.192-59	
„ недвижим.	96.455-78	
	1,047.999-43	1,047.999-43

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновленні передплати, зглядю о вирівнанні залеглих та о приєднуванні нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо числа з початком повісти «Ярошенко».

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Алексія чол. Бож.; римо-кат.: Квірина мученика. — В п'ятницю: руско-кат.: Кирила єрусал.; римо-кат.: Бальбіни дів.

— **В товаристві «Академічна Громада»** заснувала ся 28. марця 1905 «Комісія інформаційна», яка має за ціль вишукувати занятя бюрові і лекції потребуючим членам нашого Товариства та поручати способних і совісних робітників. Просимо отж. Вп. Суспільність, щоби в тих справах звертала ся до згаданої «Комісії». Зголошення письменно просимо прислати на адресу: «Комісія інформаційна тов. а Академічна Громада» у Львові Ринок ч. 10. Уєтно можна порозуміватись щоденно від 8—9 рано, 12 2, 6—8 веч. в льокалі Товариства. Всі датки на запомоговий фонд убогих академиків приймаємо з подякою. Всі рускі, прихильні нам часописи, просимо о повторенні сеї відозви. За «Комісією інформаційну» Дм. Лискевич председаєть. Ю. Баллицкий писар.

— **З Львівського «Сокола».** Продовжене XI загальних зборів тов. а гімнаст. «Сокол» відбуде ся в неділю дня 2. цвітня с. р. о 3. год. по полудни в льокалі товариства при ул. Коперника ч. 9. Гаразд! — *Старшина.*

— **В справі «Крамничного союзу»** одержуємо від о. Єр. Барина отсю оповістку: Поляк з браку відповідних людей та потрібних капіталів не можна було заснувати самостійного «Крамничного союзу», то підписаний, на підставі уповажненя від збору крамарів, перевів умову з промислово-торговельним товариством «Достави», щоби оно агенти, обняті статутом «Крамничного союзу», тимчасово перейняли на себе. Надзираюча рада управи «Достави» згодила ся на те під слідуючими услів'ями: 1) Крамничі мусять вступити в члени «Достави» 2) Кожда крамничка, приступаюча в члени «Достави», зложить десть уділів по 10 К, отже разом: 100 К, з того при вступленю з гори 50 К, а других 50 К можна сплатити (найдалше до кінця року) ратами. 3) Кожда крамничка, вступаюча в члени «Достави», зобов'язує ся окремою, письменною умовою, що через протяг одного року буде побирати потрібний товар лише в складі «Достави». На забезпечення дотримання повисної умови дасть управа крамничі (директори, або голова і двоє виділових) особисту поруку. 4) Товар в складі «Достави» буде продавати ся лише за готівку. В виняткових разох допускат ся кредит на протяг зничайного, купецкого речинця і то лише за особистою порукою управи крамничі. 5) Супротив своїх членів крамничь товариство «Достави» зобов'язує ся гуртвий склад в Станиславові отворити і в нїм утримувати товар завсігди в відповідній якості та кількості. 6) Зноміж членів товариства «Достави» виберуть собі крамничі двоє відворучників, котрі wraz з дирекцією «Достави» будуть вибирати якість товару, та означувати єго ціну в той спосіб, що до ціни закупна має ся добивати відповідний процент на кошти адміністрації. 7) Товариство «Доста-

ва» зобов'язує ся наглядати і фахово перевірювати два рази до року діловодство крамничі, але кошти з тим получені має покрити дотична крамничка. 8) Всякі інші справи, як вступлене в членів, полагоджене можливих спорів і т. д. підпадають під постанови дотичних параграфів статута тов. а «Достави». 9) Діловодство відділу крамничного буде провадити ся зовсім окремо від інших агенд «Достави». 10) «Достави» отворить крамничний відділ аж тоді, коли що найменше 50 крамничь приступить в члени. — Ось в такий спосіб зістала справа на разі полагоджена. Тепер на вас черга, Всч. Отці і патриоти! Подбайте про те, щоби ваші крамничі чим скорше повписували ся в члени «Достави» та поскладали жадані уділи, щоби до тижня двоох коначно зібрало ся тих пятьдесят членів. Великодні сьвята за плечима! А се в нашім, сільскім крамарстві купецкі жнива... шкода, щоби ми їх не визискали. Тож нумо разом до праці, а чей нам удасть ся задумане діло. Правда, трудне оно, трудне, але при добрій волі і охоті таки дасть ся довершити. Гадка, що се для добра нашого дорогого народа, най буде нам заохотою та понукою. Зголошення прошу посилати прямо до «Достави» в Станиславові, площа Франц-Йосифа ч. 3 I поверх. (Всі рускі часописи прошу уклінно сю статью перенечатати). — *О. Єртім Барин, парох Угринова.*

— **До св. Землі!** Товариство полонничих подорожий до Палестини двіцизи в Бріксен в Тироли оповіщує, що устроює валонничу подорож до св. Землі в часі від 10. серпня до 1. вересня с. р. Полонники зберуть ся в Люденбурзі на Моравії, а звідтам поїдуть разом велізницею до Триєсту, а дальше парохомом до Яффи в Палестині. Подорож обчислена на 500 осіб, яких поділять ся шість народностей. Кошти подорожжя виносять 450 К для I кля си, 400 К для II кляси, 300 К для III кл. По близші поясненя належить звертати ся на адресу: An das hochw. General-Kommissariat des Heil. Landes (Anmeldestelle) Wien, I, Franziskanerplatz 4.

— **Поправка ошибки.** В програмі четвергового концерту в честь Шевченка, поміщеної у вчерашнім числі, 6. точка по справленю звучить: Н. Лисенко: «Мені однаково». Сольо тенорове в супроводі фортепяна. Ст Людкевич: «Черемоше брате мій». Слова Б. Ленкго. Сольо тенорове в супроводі фортепяна. Твір нагороджений третою премією на конкурсі «Льв. Бояна» відспіває п. М. Волошин.

— **З Олеська** пишуть нам: Загальні збори членів «Руского Народного Дому», стоваришєня зареєстрованого з обмеженою порукою в Олеську, відбудуть ся 13. н. с. цвітня 1905 (четвер) о год. 1/2 з полудня в канцелярії уряду громадского в Олеську з отсим порядком: 1) Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів тов. а; 2) звіт Дирекції з діяльності і рахунків (предложено білянсу) за рік 1904; 3) звіт комісії ревізійної; 4) предложєне в справі поділу чистого зиску; 5) вибір двоох членів і одного заступника до Ради надзираючої на місце вильосованих; 6) затвердженє троох заступників Дирекції; 7) вибір троох членів комісії ревізійної на рік 1905; 8) внесенє і інтерпеляції членів. Если би в означеній порі не зібрало ся вимаганє статутом членів (20) товариства, то о год. 1/2 з полудня тогож самого дня відбудуть ся другі загальні збори без огляду на число присутних членів (§. 22. д. стат.). Право голосованя на загальних зборах мають ті члени товариства, котрі уплатили що найменше оден уділ в цілости (§. 14. б). Учасники мають виказати ся уділовими книжочками. Олесько 28. марця 1905. — *Від Ради надзираючої*

— **В Коршилієці** устроїла Читальня «Просьвіти» сьвяточний вечер в честь Тараса Шевченка дня 25. с. м. По вечерку селяни скинули ся по сотикови на будову памятника Шевченка у Львові.

— **В Соколові** коло Олеська відбули ся дня 26. с. м. вечерниці в честь Т. Шевченка. Завдяки місцевому парохови о. Кальбі і учительці п. Гергоровичівній, вечерниці виийшли вельми удачно.

— **З закордонної України.** На посліднім засіданю лубенського «Сільско-господарского товариства» порушив — як пишуть до «Кіевск. Откл.» — оден єго член Є. Н. Взятков справу свободи печати і української мови. Весідниє висловів погляд, що на основі царского рескрипту із 16. лютого кожда інституція або група осіб може вказувати від себе на способи удосконаленя державного ладу. Після него як інтереси сільского господарства так і повинність горожанина кажут заявити ся в теперішню пору wraz із всею Росією за свободою печати. В принципі ніхто сим свободам не противив ся. Дехто замічував, що загальні справи ледви чи підходять під рішенє спеціального товариства. На те відповіджено, що приватні справи заняють від загальних. Вкінці прийнято отсі резолюції: «Лубенське товариство сільских ховців, надіючись, що свобода праси вплине спасенно на хозяйство, просить, щоби з огляду на етнографічні властивости краю свободу печати розширено і ня українську мову».

— **З львівського університету.** Приватний до-

цент в Інсбруці др. Йосиф Шац іменованим надзвичайним професором старонімецької мови і німецької літератури на львівському університеті.

— **Дрібні вісти.** Добра Войнилів, в станіславському повіті, набув на судовій ліцитації Давид Кафлер, державець дібр з під Микулинець, за 253.000 К — Посадником м. Ясла вибрано знова адв. д-ра Андрія Павловського, а его заступником купця Тита Бронілевича. — В Довгополі галицькій, косівського повіта, гуцул Іван Лотич зарубав сокарою свого сусіда Івана Дмитраша, спіймавши его при романсованю з своєю жінкою. — В Чернівцях скочив з балкона і поверха паризького готелю учитель з Ренжинець, Ілія Плешка і розторочив собі голову. Причиною самоубійчого кроку були домашні колотнеча з жінкою.

Наука, штука, література.

— **Поклик до співлюбивої України-Руси!** Наша душа, наша пісня, не вмере, не загине!... Отся заповідь незабутого Тараса спонукала нас до видавання першої загальної бібліотеки музичної п. з. «Торбан», в якій могли би найти поміщене найцінніші твори наших музиків. Велика недостача такого загального а зразом дуже дешевого видавництва, яке поставило би нашу музичну літературу на належній висоті, давсь відчувати уже довший час, тому нема сумніву, що се нове видавництво приймуть всі прихильно, а тоді сповнить «Торбан» свою трудну задачу, та причинить ся вельми до розвитку української музики. Задля того відкликуємось до всіх, що їм на серці любов рідної пісні, щоби шире підперли всі змагання «Торбана», а наших композитів просимо онадіслане всяких творів — тоді і дума і пісня не вмере і слава не поляже. — «Українська Накладня». Львів, ул. Бронівська 8.

Посмертні оповіді.

— **Емілія** з Керекятів Добрянська, жінка пароха в Рогівці коло Яворова, упокоїла ся позавчера в 76. році життя. В. і. п.

Телеграми

з дня 29. марца.

Відень. Як з урядових кругів доносять, капітан генерального штабу гр. Шептицький, який був приділений до головної російської квартири в Манджурії, дня 18. марца був зовсім здоров при відділі ген. Рененкамифа, з яким брав участь в битвах під Мукденом.

Париж. П'ятьох французьких кардиналів, а іменно архієпископи Парижа, Ліону, Бордо, Ремсу і єпископ Отун вислали до президента републики письмо, в яким виступають за удержанем конкордату і заявляють, що система «віроісповідних стоваришень» перешкоджає існуванню Церкви і формально рівнає ся пробі схизми. Предлога про розділ Церкви від держави не є виразом волі народа, а коли би прийнято сю предлогу, то се могло би довести до релігійних переслідувань. Если би появилася konieczність зміни конкордату, то належало би єї перевести в порозуміню з Ватиканом.

Лондон. Коресп. бюро доносить: З Петербурга телеграфують, що Росія начеркнула умовини, на яких могла би приступити до заключення мира. Франція і Америка будуть посередничати.

Петербург. Страйк робітників вибух знова з великою силою. 35.000 робітників бере участь в страйку.

Відень. Почав ту свої наради XXI. лісовий зїзд делегатів з цілої монархії. З Галичини беруть участь в зїзді гр. Шептицький і гр. Тишкевич.

Особа інтелігентна, успособлена лагідно, в середнім віці, розуміюча ся на господарстві домашнім і сільським, пошукує місця у самостійної особи у сьвященника до заряду дому. Ласкаві зголошення: Львів, ул. Міцкевича ч. 20. у п. Микитшин. (2-2)

Пошукою жінчини в середнім віці до ведення газдівства на селі. Зголошення приймає п. Збоїньська у Львові, ул. Длугоша 17. (1-5)

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя напері вартісні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим оглядом поробив Банк гіпотечний як найдоділийш зарядження.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Шутки і паперці

СОКІЛ

можна набувати в „Сонільській Базарі“ у Львові, та у всіх торговлях вкраю.

Colosseum
В пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 1. цвѣтня 1905.
Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєня. В неділі і сьвѣта 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлєня. Білєти вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З кушлєним білєтом на фотелі, льожі і і рядні крісла можна їхати даром на представлєня омнібусами Кольосоє, які ждуть коло Відєньської каварні.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лѣкарня. Ціна 20 с. — Хощу, очисти ся! Ціна 20 с. — Наука о Найсв. М. Евхаристіи. Ц. 20 с. — Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. — Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. — Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с і перший випуск з р. 1903 по 30 с.

Адресувати: о. Ярослав Левицький, пл. св. Юра 5. Також можна єї книжки дістати в книжрниім. Шевченка ул. Трибунальска 1. (4-10).

Парохія дуже добра,

під кожним взглядом вигідна і супокійна з причин родинних до заміни. — Зголошення устні або письм'яні до Адміністрації „Руслана“. (6-6)

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмеє, Чорткова (від 1/2—21/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/2—20/4 вкл. в нед. і сьвѣта), Керезмеє (1/2—20/4 вкл.)	6:30	до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокаля	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиска, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Осьвянцима
8:10	з Станіславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезельборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Червоноє, Делятина, Заїцик, Новоселиці
10:20	з Рипнева, Любачева	10:50	до Белзци, Сокаля, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмеє	1:55	посл. до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліцик, Гусятина
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посл. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Виланці, Керезмеє
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Салча, Рыманова, Інолича, Сявока, Хирова	2:55	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліцик, Кіцмана, Новоселиці (через Жучку, Вижницький)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухал (від 1/2—20/4 вкл.), Сколього (1/2—20/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посл. з Підволочиска, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:30	до Рипнева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухал (1/2—20/4), Сколього (1/2—20/4)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокаля, Белзци, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:0	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліцик, Гусятина, Івана п'єстого, Скали, Копичинця	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Салча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвянцима	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачова, Новоселиці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокаля
8:45	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Інолича	9:00	до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів
8:50	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/2—20/4), Гусятина, Керезмеє, Калуша	10:05	до Черемшля (1/2—20/4 вкл.), Хирова, Н. Заїра
9:10	з Кракова, Відня, Берліна, Вроцлава, Варшави, Праги, Осьвянцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліцик, Делятина, Сучави
10:0	з Самбора, Хирова, Сяна, Ясла	11:05	до Кракова, Відня, Вроцлава, Праги
10:20	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцик, Скали, Івана п'єстого, Гусятина	11:05	до Підволочиска, Бродів, Копичинець, Грималова, Івана п'єстого, Скали, Гусятина, Потутор
11:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава, посл. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліцик	11:05	до Стрия
12:20	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділя)
2:31	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	12:45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Салча
3:25	на дворець „Підзамче“	2:51	посл. до Іцкан, с. 1 унрешту, Чорткова, Керезмеє (від 1/2—20/4), Сучави, Кіцман
2:20	з Підволочиска, Одеси, Київ і Бродів	4:10	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Янока, Осьвянцима
2:45	посл. з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова		з двірця „Підзамче“
3:06	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцик, Потутор, Івана п'єстого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	6:43	до Підволочиска, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
3:32	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцик, Івана п'єстого, Скали, Гусятин	10:52	до Тернополя, Потутор
3:44	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:09	посл. Підволочиска, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Івана п'єстого
		9:21	до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів
		11:24	до Підволочиска, Бродів, Копичинець, Заліцик, Івана п'єстого, Скали, Гусятина, Грималова

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:43 пополудн. 7:54 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.) з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/1 вкл.), 10:0 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і сьвѣта). з Ширя 9:35 вечер (1-6 до 11/9 вкл. в неділі і сьвѣта). з Любіна вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і сьвѣта).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскій рїкнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского о 12 год. в ми часу львівского. — Нічні години від 6 вечер до 5:30 рано о ведєно рамязні. — В місті продає ся блати арміїніи агенція часописів П. Ст. Соколовского пасаж Ганскаго 9, від 7 рано до 8 вечером — морю інформаційне ц. в. авіаційні державних ул. Красіцких ч. 5.) уділіє полєненю в сьвѣтлї і чих, продає білєти вельного рода і розкладї вади, в годинах урядових від 8 рано до 3. пополудн. а в неділі і сьвѣта від 9 рано до 12. в полудне.

Відходять з головного двірця:

до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 перед полудн. 1:05, 3:45 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. від 8:5 до 11/9 вкл.) 11:10 в почі (що неділя). до Янова 6:0 рано, 9:15 передпол., (від 1/2 до 30/1 вкл.) 1:35 попол. (від 1/5 до 31/8 в неділі і сьвѣта), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 пополудн. до Ширя 1:45 попол. (від 6 до 11/9 вкл. в неділі і сьвѣта). до Любіна вел. 2:15 попол. (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділі і сьвѣта).